

Lijn 1

BOKITO GEDRAG?

Sinds zijn ontsnapping in 2007 staat Bokito model voor opgewonden en dominante mannen. U heeft vast wel eens iemand horen zeggen “ik ken iemand, dat is een echte Bokito” of “mijn directeur is een echte Bokito”.

Maar wat bedoelen die mensen daar eigenlijk mee? Ik ging op onderzoek. Zo was ik onlangs in Blijdorp. Bij het gorilla-eiland heb ik staan luisteren naar de gesprekken tussen

bezoekers. Bokito staat blijkbaar nog steeds synoniem voor machtsvertoon en dominantie. Ik merkte dat het gedrag soms wordt verward met agressie. Ten onrechte. Gorilla's zijn vredelievende dieren. Iemand legt een medebezoeker uit: “Bokito heeft zeven jaar dicht in de buurt van mensen geleefd en begrijpt menselijk gedrag. Hij ging vroeger in bad, dus bang voor het water in de gracht was hij niet”. Het verhaal van toen blijft de mensen blijkbaar lang bij. Maar wat was nou de reden voor de ontsnapping? Voor mij en andere gedragsbiologen is de verklaring een logisch gevolg van het type organisatie dat gorilla's kennen. Gorilla's leven in harems. Daarbij is de zilverrug de onbetwiste leider en bestaat de groep verder uit vrouwen en kinderen. Zodra de jonge mannen oud genoeg zijn om het leiderschap over te nemen, volgt een machtsstrijd op leven en dood. In dierentuinen wordt een dergelijke situatie uiteraard liever voorkomen. De gorilla's kunnen immers nergens naartoe vluchten. In het wild kunnen ze dat wel.

Gorilla Bokito - foto: Alex Schouten

Als er sprake is van agressie, dan is dat dus veelal rond een eventuele troonswisseling. De vrouw die acht jaar geleden het ‘slachtoffer’ werd, zou in Bokito's ogen hoogstwaarschijnlijk tot zijn harem moeten gaan behoren. Zij hadden een jarenlange band opgebouwd. Het enige dat nog tussen hen in stond was het glas en de gracht om het eiland. Toen de drang op zijn hoogtepunt kwam heeft Bokito zijn kans gegrepen en haar zich proberen toe te eigenen. Een echt gorillavrouwtje zou deze avance fysiek wel hebben aangekund. Een mens legt het helaas af tegen de enorme kracht van een gorilla. Er was hier eerder sprake van dominant gedrag dan van agressie. We mogen vaststellen dat gorilla's zich nu eenmaal zo gedragen wanneer ze hun zinnen ergens op hebben gezet. Zou dat ook zo kunnen zijn voor alle mensen die met Bokito worden vergeleken? Denk er nog eens aan wanneer u iemand ‘betrappt’ op Bokito-gedrag.

Daniël Seesink